

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

### Aristophanes

#### Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus secundi scena quarta

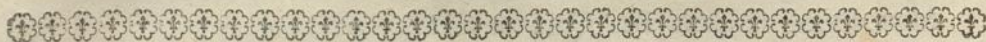
---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

Ἐγὼ, κατακλιθεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν,  
 Κρέσσον ἔστι. ΒΛ. Πολὺ μὲν ἐν, νῆ τὸς θεός.  
 Μὴ νῦν ἀφάτεσθ'· ἀλλ' ἀνυε φράσων ἐν γέ π.  
 ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπευδέ νῦν. ΧΡ. Τῆτ' αὐτὸ δρῶ.



## ACTUS SECUNDI

## Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

- 415 Ὡς θεσμὸν ἔργον, καίνόσιον, ἢ ὠφελίμομον  
 Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρώπων κακοδάμονε.  
 Ποὶ ποί; τί φέρεται; εἴ μενείτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.  
 ΠΕΝ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κεκῆς κεκῶς·  
 Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον ὄσα ἀναχετόν,  
 420 Ἄλλ' οἷον εἶδες ἄλλ' ἐδεδώποτε,  
 Οὔτε θεός, εἴτ' ἀνθρώπων· ὅτ' ἀπολάλατον.  
 ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχερὰ μὲν γὰρ εἶναι μοι δοκεῖς.  
 ΒΛ. Ἴσως Ἐρινός ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·  
 Βλέπε γὰρ τοι μακρὴν πὶ ἢ τραγῳδικόν.  
 425 ΧΡ. Ἄλλ' ὄσα ἔχει γὰρ δάδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσε.  
 ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; ΧΡ. Πανδοκῦττειαν,  
 Ἡ λεκιδόπαλιν. εἴ γὰρ ἀν' τσοστωνί  
 Ἐπέχεσθε ἡμῖν, εἰδὲν ἡδικημένη.  
 ΠΕΝ. Ἀληθές; εἴ γὰρ δεινότατα δεδράχασιν,  
 430 Ζητῶντες ἐκ πάσης με χάρας ἐμβαλεῖν;

ΧΡ.

vf. 411. Εἰς Ἀσκληπιῶν] Similiter in Vespis vf. 122. διέπλευσεν εἰς Ἀργίνα· εἴτα συλλαβῶν νόστος, κατέκλι-  
 τον αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν.

vf. 415. Ὡς θεσμὸν ἔργον] Aelianus Epist. 15. τάχα  
 περὶ τῆς θεσμῶν δράσεως καὶ νενομιστοῦ ἔργον· Forte etiam  
 aliquod calidum facies & juvenile facinus. ubi vide quae  
 ego notavi, & quae ad Alciphronis Epistolam 37. Si-  
 milis locus est Euripidis in Medea vf. 1123. ὦ δεινὸν  
 ἔργον παρανομίας εἰργασμένη· O quae dirum facinus iniuste  
 patrasisti. de voce θεσμῶν vide etiam notata ad Vespas  
 vf. 922. Intervenit autem hic Persona Paupertatis, dum  
 isti Senes proficisci parant ad Aesculapium cum Pluto:  
 deinde oritur disputatio de paupertate, an ea sit con-  
 ducibilis humanae societati; qua finita, quamvis Per-

sona paupertatis praeclare pro se ipsa dixisset, tamen  
 ejicitur; Plutus autem ad Aesculapium ducitur, unde  
 mox redit videns.

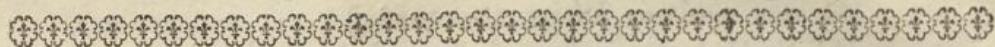
vf. 419. Τόλμημα] In Ecclef. 106. Τόλμημα τολμῶ-  
 μεν. In Pace vf. 93. τόλμημα νέον παλαμισμένον.

vf. 422. Ὄχερ] Talem faciem tribuit Personae pau-  
 pertatis, qualis solet esse pauperum & famelicorum. Sic  
 pallida mors apud Horatium, quia mortui tales sunt.

Ib. Δοκεῖ] Non tantum videtur esse pallida, sed re-  
 vera talis est. Interim tamen ita usurpant Graeci hoc  
 verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno  
 vf. 410. εἰ δὲ μὴ δοκεῖς γέρον εἶναι, παθὲν ἔγνωσ' ἀν-  
 οἴατος φρονεῖς· Nisi viderem te senem esse, cum tuo  
 malo sentire quid affectes; nam ibi Oedipus non pu-  
 tabat



Ego, ut collocemus eum in Aesculapii templum,  
*Illud* optimum est. BL. Multo quidem certe, ita me Dii ament.  
 Ne igitur cunctare; sed da operam ut perficias aliquid.  
 CHR. Atqui jam vado. BL. Nunc festina. CHR. Hoc ipsum facio.



## SCENA QUARTA.

## Senarii Iambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

- 415 **P**AUP. O qui facinus audax & impium, & nefarium  
 Facere sustinetis homunculi miseri.  
 Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? CHR. ô Hercules.  
 PAUP. Ego enim vos perdam malos male:  
 Facinus enim audetis non tolerabile;  
 420 Sed quale nemo alius unquam *est ausus*  
 Neque Deus, neque homo; adeoque periistis.  
 CHR. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris esse.  
 BL. Fortasse Erynnis est ex tragoedia.  
 Et quidem vultum prae se fert furibundum & tragicum.  
 425 CHR. At vero faces non habet. BL. Igitur plorabit *mox*.  
 PAUP. Quam vero putatis me esse? CHR. Cauponam,  
 Aut ovorum venditricem: non enim tanto  
 Clamore nos adorta fuisses, cum nulla injuria à nobis sis affecta.  
 PAUP. Siccine autem? annon vero gravissima perpetrastis,  
 430 Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat senem esse Tiresiam cum quo loquebatur, sed sciebat.

vl. 423. Ἐρινυὶς ἐκ τραγωδίας] Respicit ad Aeschylī Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum aspectus tam terribilis fuit, ut infantes animo desicerent, & gravidæ abortum paterentur, ut est apud illum, qui vitam Aeschylī scripsit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. scribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum esse ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanleyus ad vitam Aeschylī. Conjicit autem Blepsidemus Paupertatem esse Tragicam Furiam, ex lurido, terro, & terribili ejus aspectu.

vl. 425. δάδας] Furiæ, *auram cruentis manibus am-*

plexæ facem, ut loquitur Seneca, gerebant, πυρίδα πτο λαμπάδι περθεύμεναι, *accensa lampade gaudentes*, ut est apud Aeschylum in Eum. vl. 1044. Paupertas ergo non est Erinys, cum non habeat tacdam: nec timendam itaque putat esse, sed male multandam dicit.

vl. 429. Ἄλλοθεν;] Ita omnes pristinæ, recte, nuper ἄλλοθεν. sine interrogatione.

vl. 431. Βάραθρον] *Locus profundissimus*. Athenienses in fossam quandam ipsiς Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedæmonii in puteum; illuc ab utrisque Darii legati fuerunt conjecti, cum venissent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: *εἰ μὲν αὐτίαν τὰς διττένας ἐς τὸ βάραθρον, οἷδ' ἐς ῥέαν ἰμεθα- λόντες, ἐκίλειον γὰρ τε καὶ ὄδωσ ἐν περὶ τῶν φέρειν παρά- βαρ.*



- ΧΡ. Οὐκ ἔνι ὑπόλοιπόν σοι τὸ Βάραθρον γίνεθ'.  
 Ἄλλ' ἢ πῆς εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ' αἰπίκα μάλα.  
 ΠΕΝ. Ἡ σφῶ ποιήσω τήμερον δῶνα δίκλω,  
 Ἄνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον εἰθένο' ἀφανίσαι.  
 435 ΒΛ. Ἄρ' ἐπὶν ἡ καπιλῖς, ἢ κ' ἤ γειτόνων,  
 Ἡ ταῖς κοτύλαις αἰεί με ἀγαλυμαίνεθ';  
 ΠΕΝ. Πενία μὲ ἐν, ἢ σφῶν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.  
 ΒΛ. Ἄναξ Ἄπολλον, καὶ θεοί· ποῖ πῆς φύγοι;  
 ΧΡ. Οὐτῶ, τί δράς; ὦ δειλότατον σὺ θερίον,  
 440 Οὐ φραμδρεῖς; ΒΛ. Ἦκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μινεῖς;  
 Ἄλλ' ἄνδρε δύο γυναικῶ φθύζον μίαν;  
 ΒΛ. Πενία γὰρ ἔστιν, ὦ πῆτηρ· ἦς ἐδαμῶ  
 Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέτερον.  
 ΧΡ. Στήθ', ἀνποβόλω σε, σῆθι. ΒΛ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲ ἔ.  
 445 ΧΡ. Καὶ μὲν λέγω, δεινότατον ἔργον φραπολὺ  
 Ἐργῶν ἀπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τ' θεῶν  
 Ἐρημον ἄπολιπόντε πι φθιζέμεθα,  
 Τιωδὶ δεδιότε, μηδὲ φραμαχέμεθα.  
 ΒΛ. Ποίοισιν ὄπλοισι, ἢ δυνάμει πεποιθότες;  
 450 Ποῖον γὰρ εἶ φραρα, ποῖαν ἀσπίδα  
 Οὐκ εἰέχουσι τίθησιν ἢ μαρωτάτη;  
 ΧΡ. Θάρρη. μόνῳ γὰρ ἔτ' οἶδ' ὁ θεός, ἔπι  
 Τροπαῖον ἀιαθήσαιτο τ' ταύτης τροπῶν.  
 ΠΕΝ. Γρίζειν δὲ καὶ πολυμάτον, ὦ καθάραματε,  
 455 Ἐπ' αὐτοφῶρω δεινὰ δρώντ' εἰλημηδῶ;  
 ΧΡ. Σὺ δ', ὦ χάριτ' ἀπλημελή, τί λοιδορεῖ  
 Ἡμῶν φροσελθῶσ', εἰδ' ὅπῃν ἀδικημελή;

ΠΕΝ.

ρασιλία. Quorum illi eos, qui haec petebant, in barathrum, isti in puteum injicientes, jubebant terram & aquam inde ferre ad regem. Ubi notandus est Eustathii error, qui scribit hoc passos esse Xerxis legatos. Aristophanes barathri mentionem facit infra vf. 1110. In Nubibus vf. 1452. in Ranis vf. 576. in Equitibus vf. 1356. Apud Theoph. Simocatam Epist. 64. ibi πρὸς βάραθρον idem est quod eis ὄλεθρον.

vf. 435. Ἐκ τ' γειτόνων] Nicofratus apud Athenaeum Lib. XV. p. 700. ὁ κάπυ γὰρ οὐκ ἔστι γειτόνων ἀντ' οἶνον, ἀντ' ἑλαῖον ἀποδῶτα τι, ἀντ' ἔστι ἀπίπεψ' ὁ καπύατος δὲς ὄλας. Caupo iste ex vicinia, sive vinum, sive oleum vendat alicui, sive acetum; aquam dans, dimittere solet emtorem, execrabilis ille. Plinius Alciphron Epist. 2. Libri II. ἐκ γειτόνων οἰκῶσαν. ad quem locum vide quae notavi.

vf. 436. Ταῖς κοτύλαις] In Thefm. vf. 354. καὶ τις κάπυ ἢ καπιλῖς τὴν χροσ ἢ τὴν κοτύλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνετα· tum si quis cora, aut si quas cora congii aut

cotularum receptam lege mensuram adulterat. in Ranis vf. 59. ἡμερὸς μὲν διαλυμαίνετα. desiderium me macerat.

vf. 437. Ξυνοικῶ] Sic fere Alciphron Lib. I. Epist. 20. δέιντε παρατριπὸν τ' ἀδικῶ ταύτης τύχης, καὶ μὴ πῆς μὲν δινηκεῖ φυλάττετε εὐτοχία, πῆς δὲ τῶν λιμῶν συνοικίτε. avertite hanc iniquam sortem, nec alios perpetuae felicitati reservate, alios autem fami date in contubernium. (Potest etiam esse metaphora a conjugio. Glossae: συνοικῶ, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. conjux. ibidem: συνοικῶ, marito. Ibidem tamen etiam: συνοικῶ, ὁ ἀμα εἰκῶν, cohabitator) Apud eundem Alciphronem Lib. I. Ep. 8. μένειν δὲ πνία συζῶντα χαλεπὸν καὶ εἰ φορητόν. manere autem & cum paupertate vitam degere, grave est & non tolerabile. Licebit etiam dicere: μετὰ πνίας συνοικῶ. vide Nostrum infra vf. 504.

vf. 438. Ποῖ τις φύγοι;] Euripides in Oreste vf. 581. ποῖ τις ἐν ἔτ' ἀν φύγοι;

vf. 439. Οὐτῶ, τί δράς;] In Equitibus vf. 240. ἔτῶ, τί φεύγει; εἰ μινεῖς;

Ibid.



CHR. Itaque Barathrum tibi reliquum fit.

Sed quaenam sis, dicendum tibi est cito admodum.

PAUP. *Ego sum*, quae efficiam hodie, ut vos detis poenas

Pro eo quod me quaeritis hinc penitus exstirpare.

435 BL. Numquid est caupona ista ex vicinia,

Quae mensuris suis semper mihi imponit?

PAUP. Paupertas ego quidem sum, quae vobiscum habito à multis annis.

BL. O praepotens Apollo, Diique! quo quis fugiat?

CHR. Heus tu quid agis? o timidissimum animal!

440 Annon manebis? BL. Minime omnium. CHR. Non manebis?

Sed viri duo mulierem fugimus unam?

BL. Paupertas enim est, ô miser, qua nusquam

Ullum natum est animal pestilentius.

CHR. Sta obsecro, sta. BL. Non ego certe.

445 CHR. At ego tibi dico. Facinus multo pessimum

Omnium facinorum patramus, si Deum

Solum relinquentes aliquorsum fugerimus,

Hanc metuentes; neque depugnauerimus.

BL. Quibus armis aut qua potentia freti?

450 Quam enim lorica, quem clypeum

Haec impurissima pignori non opponit?

CHR. Bono animo es. Scio ego solum hunc Deum

Facile hanc profligaturum.

PAUP. Etiamne vero hiscere audetis, o piacula,

455 Cum manifeste in facinore pessimo deprehensi sitis?

CHR. Tu, vero, perditissima, quid convitiis incessis

Nos, nec tantillum injuriae passa?

PAUP.

Ibid. ἢ διδόντων σὺ θύριον] Totidem literis in Avibus vs. 86.

vs. 443. Ἐξωλέσθων] perditius, profligatius, foedius nulum animal fieri potest. In Pace vs. 1073. ἐξάλυς ἀπόλοιτο pessimè percas.

vs. 449. Πιστοιότες;] Ita omnes Edd. pristinae; non πιστοιότες;

vs. 451. Ἐνέχυρον τίθισι] Pignori ponit. In Ecclef. vs. 751. ἔπ' ὅ, τί τὰ σκευήματα ταῦτα θέλωται; πρότερον μεταστροφῆς; ἔξενήτορας αὐτ', ἢ φέρετε ἐνέχυρα θύραων; Uno verbo ἐνεχυράζομαι in Nubibus vs. 240. τὰ χρύματα ἐνεχυράζομαι. Et alibi.

vs. 453. Τροπαίων] Solus iste Deus profligabit hujus mores i. e. ipsamque ita moratam, & victor tropaeum eriget. Euripides in Andromache vs. 762. ἀλλ' εἰς γὰρ τοῖσδε ἀνδρ' ἀποβλήσας μόνον, τροπαίων αὐτῶν εἴσομα πρόσθεν τοῦ αἵ. Sed in talem virum si tantum intuear, tropaeum erigam de ipso, quamvis senex. Phraisi autem hac uti Co-

mum in Thesmophoriazulis, jam notaverat Scholiastes ad hunc in Pluto locum, nempe vs. 707. Est & alius locus in Equitibus vs. 517. νίκας ἔσσει τροπαία.

Ibid. ἀνεσθῆσται] Quamvis apud Suidam legatur ἀνεσθῆσται, tamen contra editionum fidem nihil temere mutandum: Euripides in Phoenissis vs. 575. Τροπαία πῶς ἀνεσθῆσσε θύρας; quomodo eriges tropaea pugnae? quae in re postea vs. 1209. utitur verbo ἐβῆσσαι. Edd. à nobis collatae ἀνεσθῆσται non ἀνεσθῆσται.

Ibid. Τρόπων] Alludit ad vocem τροπαίων. talia multa sunt apud Nostrum & apud Plautum, ut: Poeni poenas sufferant in Cistellaria.

vs. 454. Γράζον τολμάτων] Haec de Cironis Haered. ἐκ ἐτόλμας γράζω τὸ παρὰ πᾶν ἔδην. Nihil umquam ausus est mutare. Noster in Vespiis vs. 748. σιγῆ κἀδὲν γράζω. Vide indicem. nam saepe occurrit.

456. Δοιδερί] Ita Aldina. Juntae autem & Farrei & Brubacii λοιδερί.



- ΠΕΝ. Οὐδὲν γ', ὃ πρὸς τ' θεῶν, νομίζετον  
 Ἄδικεῖν με, τ' Πλεῖτον ποιεῖν πειρωμένω  
 460 Βλέψαι παλιν; ΧΡ. Τί ἐν ἀδικημένῳ τῆτό σε,  
 Εἰ πάντων ἀνθρώπων περιζομένη ἀγαθόν;  
 ΠΕΝ. Τί δ' ἂν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξέλθοι; ΧΡ. Ὅ, π;  
 Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τ' Ἑλλάδος.  
 ΠΕΝ. Ἐμ' ἐκβαλόντες; ἢ τί ἂν νομίζετον  
 465 Κακὸν ἐργάσασθαι μείζον ἀνθρώπων; ΧΡ. Ὅ, π;  
 Εἰ τῆτο δρᾶν μέλλοντες, ὄπιλαθοίμεθα.  
 ΠΕΝ. Καὶ μὴ οὐδὲ τῆτε σφᾶν ἐθέλω δεῖναι λόγῳ  
 Τὸ πρῶτον αὐτῷ· καὶ μὲν σπέρηνω, μόνῳ  
 Ἀγαθῶν ἀπάντων ἔσαν αἰτίαν ἐμῆ  
 470 Ὑμῶν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μὴ,  
 Ποιεῖτον ἤδη τῆθ', ὅ, π γ' ἂν ὑμῶν δοκῆ.  
 ΧΡ. Τητὶ σὺ πολυμάς, ὃ μαρωτάτη, λέγειν;  
 ΠΕΝ. Καὶ σὺ γε διδάσκεις· πάντῳ γ' οἴμαί γε ραδίως  
 Ἀπανθ' ἀμαρτάνοντα σ' ἀποδείξειν ἐγώ,  
 475 Εἰ τὰς δικαίους Φῆς ποιήσῃς πλοσίους.  
 ΒΛ. Ὡ πύματα, ἢ κύφους, ὄσκι δέξεσθε;  
 ΠΕΝ. Οὐ δεῖ χετλιάζειν, ἢ βοᾶν, πείν ἂν μάθης.  
 ΒΛ. Καὶ τίς δύναται ἂν μὴ βοᾶν, ἰὲ, ἰὲ,  
 Τοιαῦτ' ἀκύν; ΠΕΝ. Ὅστις ἐστὶν εὐ Φροῦν.  
 480 ΧΡ. Τί δὴτά σοι τμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,  
 Ἐάν γ' ἀλάς. ΠΕΝ. Ὅ, π σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλᾶς λέγαις.  
 ΠΕΝ. Τὸ γ' αὐτὸ γ', ἂν ἠπᾶσθε, ἢ σφᾶ δεῖ παθεῖν.  
 ΒΛ. Ἰκανὸς νομίζεις δὴτὰ θανάτους εἰκοσιν;  
 ΧΡ. Ταύτη γε· ἰὼν δὲ δὴ σποχρήσῃσιν μόνω.  
 485 ΠΕΝ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τῆτο πράττοντ'· ἢ τί γ' ἂν  
 Ἐχοί τις ἂν δίκαιον αἰτεπεῖν ἔπι.

## ACTUS

vf. 461. Περιζομένη ἀγαθόν] Vid. infra vf. 506. In Avibus vf. 460. ὃ γὰρ ἂν σὺ πάχος μοι ἀγαθὸν ποίσεις τῆτο κοινὸν ἔσται. Infra vf. 1137. ποίσεις ἀγρον. In Acharn. vf. 385. πορίζεις τριβῶς.

vf. 466. Εἰ τῆτο δρᾶν] Paupertas dixerat: Quodnam majus malum patrare poteritis, quam si me ejiciatis? Scenes respondent: Illud maximum malum fore, si non fuerint memores ut eam efficiant. Similiter sere Plautus in Aulularia IV. 4. 15. Facisne injuriam mihi, an non? alter responder: Facio, quia non pendes, maximam.

vf. 468. Καὶ μὲν ἀποδείξει] Atque, si offendero, me solum omnium bonorum causam esse: quid fieri debeat, si hoc ostenderit, non dicit; sed contra, vf. 470. dicit: Si autem id non demonstravero, tum facite quod vobis luet: relinquatur ergo auditori cogitandum: contrarium fieri debere, si paupertas demonstraverit se bonorum

causam esse; contrarium autem voluntati senum istorum est, paupertatem non ejicere. Est ergo figura Ellipsis, quae ita supplenda est: καὶ μὲν ἀποδείξει μόνῳ ἐμῆ ἔσαν ἀγαθῶν αἰτίαν, ἔσονται. Exempla talis ellipsis affert Scholiastes ad hunc locum. Ex Thucydide sub initium Lib. 3. & Homero Iliad. α. vf. 135. ubi Eustathius plura congegit. Sic apud Antiphonem πρὸς Χορηγεῖν, εἰ μὲν αὐτῶ ἠρωτᾶντι τὰ ληστῶν δοκεῖν λέγειν, εἰ δὲ μὴ, ἔτοιμοι εἶσιν δίδωναι βασιλίῳ. Si ipsi interroganti videantur vera dicere; sin minus, se adfutare paratos, ad dandum illos iustitiae. Subauditur autem: certa res erit, aut simile quid. Aristides in Panathenaeico: εἰ μὲν δέχσθε ἐπὶ πέποις· εἰ δὲ μὴ, σκοπεῖτε, μὴ ὑμᾶς μειζόνων, ἢ ὑμᾶς αὐτὰς ἀποσεύχοντες. Si nostrum principatum hac conditione admittitis; sin minus, videte ne vosmet majorem bonis, quam nos ipsos privetis. Subintelligitur: Be-



- PAUP. Nullane, obsecro, putatis vos  
Me injuria afficere, qui Plutum facere conamini
- 460 Oculatum denuo? CHR. Quam igitur injuriam in hac re facimus tibi,  
Si universis hominibus bona praebemus?
- PAUP. Quid vero boni vos hominibus excogitare possitis? CHR. Quid?  
Te si primum ejiciamus e Graecia.
- PAUP. Me si ejiciatis? & quonam putatis
- 465 Vos malo majore maectaturos homines? CHR. Quonam?  
Si nimirum hujus incepti obliviscamur.
- PAUP. Atqui de ista re vobis volo rationem reddere  
Hic primum. Et, si ostendero, solam  
Esse me omnium bonorum causam
- 470 Vobis, meoque beneficio vos vivere, recte est; sin minus,  
Facite jam id, quodcunque vobis videbitur.
- CHR. Hocce tu audes, impurissima, dicere?
- PAUP. Patere modo te doceri, nam perquam facile arbitror  
Me ostensuram, te tota via errare,
- 475 Si justos te ais redditurum divites.  
BL. O fustes & nervi, nonne opem feretis?  
PAUP. Non debes indignari & clamitare, priusquam rem intelligas.  
BL. Et quis possit non exclamare, Io, Io!  
Talia audiens? PAUP. Qui recte sapit. (qui mente est integra.)
- 480 CHR. Quam itaque multam tibi irrogabo,  
Si victa fueris? PAUP. Quaecunque tibi videbitur. BL. Bene dicis.  
PAUP. Idem enim, si vincamini, vos pati debebitis.  
BL. Putasne sufficere mortes viginti?  
CHR. Huic quidem: at nobis duae sufficient solae.
- 485 PAUP. Effugere non poteritis quin hoc patiamini. alioquin  
Aliquis habebit, in quo mihi jure contradicere possit.

## SCENA

ne vobis erit, aut simile quid.

vf. 476. Τόμπανα] Scholiastes: βάλλα παρὰ τὸ τόπτειν ἔργον ἕλκα οἷς τόπτουσι ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ τιμωροί. τὴν τανα ἢ τόπτειν, sunt βάλλα sive ligna, quibus caeduntur in judiciis qui puniuntur. Glossae: βαλλίον Bacillum. βάλλον Fustis.

Ibid. κέρας] Scholiastes dicit κροὸν vocari à quibusdam illud lignei vinculi genus, quod κέρας dicitur. Glossae: Κροὸν Βοῖα; Chremylus infra vf. 606. Paupertatem abire jubet ἢ τὸ κέρας.

vf. 480. Τίμημα] Solebant in judiciis poenam definire, quae maneret eum qui victus foret. Sic in Vespis in illo ridiculo judicio duorum canum vf. 901. Τίμημα κλάσος σὺνικον. θάνατον μὲν ἂν κόνει, ἢν ἀπαξ ἀλά.

vf. 485. Οὐκ ἂν φθάνειεν] Dicitur erat, ut victa pars morte multaretur; Persona autem Paupertatis,

quasi sciat senes illos vincendos esse, dicit: Non poteritis effugere, quin id patiamini, id est, quin morte multemini. Eurip. in Oreste vf. 930. Οὐ φθάνει ἔτι ἂν θνήσκοντες, ἢ γυναιξὶ δευτέραν χερσίν; qui locus valde est similis Aristophaneo.

Ibid. Πεδάλοισι] Hoc loco est idem quod παχυσί. Euripides in Oreste vf. 537. Συγχαίτη δὲ ἐμὴ θανάτου ἔπαυσεν ἔθνη. Filia mea moriens passa est quod justum erat. Ubi Scholiastes: ἔπαυσι θανάτου & ἔπαυσι θανάτου. Videndus est index 2. in Euripidem Cf. Barnesii.

Ibid. ἢ τί γ' ἂν] Potest etiam interrogative accipi: An quidquam quis jam habet, in quo mihi contradicere jure possit? Sive ita: Aut, quid justus possit aliquis habere, quod mihi opponet contradicendo? Ita autem Ed. Juntae, Farrei & Brubacnii ἢ τί γ' ἂν. sola Aldina ἢ τί γ' ἂν, quod jam non est interrogativum.